

EL LLENGUATGE

Tenir per bo

Un dels valors que el Diccionari Fabra atribueix a la preposició *per* és definit amb els termes «a tall de, en qualitat de, com a». Tenim, doncs, que *per i com a* poden ésser equivalents, però això no vol pas dir que siguin intercanviables en tots els casos —i ens referim exclusivament, és clar, a aquells en què *per* té el valor que comentem. Efectivament, el Diccionari Fabra il·lustra aquest significat de la preposició *per* amb els cinc exemples següents: *No tenir per arma sinó un bastó, Ell volia per dona la filla del comte, Teniem per capità el ferrer del poble, El van debcar per mort, Donar per certa una cosa.* És fàcil de veure que en els tres primers *per* és perfectament substituïble per *com a*, però en el quart aquesta substitució no sembla possible i en el darrer més aviat recomanariem d'evitar-la.

Si bé, doncs, es revela difícil de fixar amb tota precisió en quins casos es pot usar *com a* en lloc de *per*, com que una certa tendència actual fa prescindir totalment de l'ús d'aquesta preposició amb el valor en qüestió i recórrer sistemàticament al conjunt *com a*, pot ésser oportú d'indicar aquells en què aquest conjunt no sembla pas adequat; si més no, en què l'ús de la preposició *per* és certament preferible. En primer lloc, en les frases amb verbs com *tenir, donar i passar*, especialment davant un adjectiu (o un substantiu amb cert valor qualita-
tiu).

Tots els exemples del Diccionari Fabra de l'ús d'aquests verbs —amb el sentit de què és qüestió— són resolts amb l'ús de la preposició *per*: *Jo ho tinc per bo, Jo el tinc per boig, Donar per bo un resultat, Això, Jo ho dono per sabut, per demostrat, Passar per lladre, Passar per bona una moneda falsa, etc.* Així com no diríem pas «El consideren per amic», en lloc de *El consideren com a amic*, tampoc no sembla possible de recórrer a *com a* en les frases que acabem d'indicar. Trobaríem, certament, qui no vacil·laria a dir «Jo ho tinc com a bo» o bé «Passa com a lladre», però és justament aquest fet que ens indueix a posar en relleu aquestes construccions, que no creiem acceptables. Anàlogament, amb verbs com és ara *estimar, respectar, odiar, menysprear, etc.*, no vacil·lariem a decantar-nos per l'ús de la preposició *per* i diríem, per tant, *El respecten per bo, L'odien per cruel, El menyspreen per tou, etc.*, frases en què no usariem mai el conjunt *com a*, concurrent de la preposició.

Albert Jané